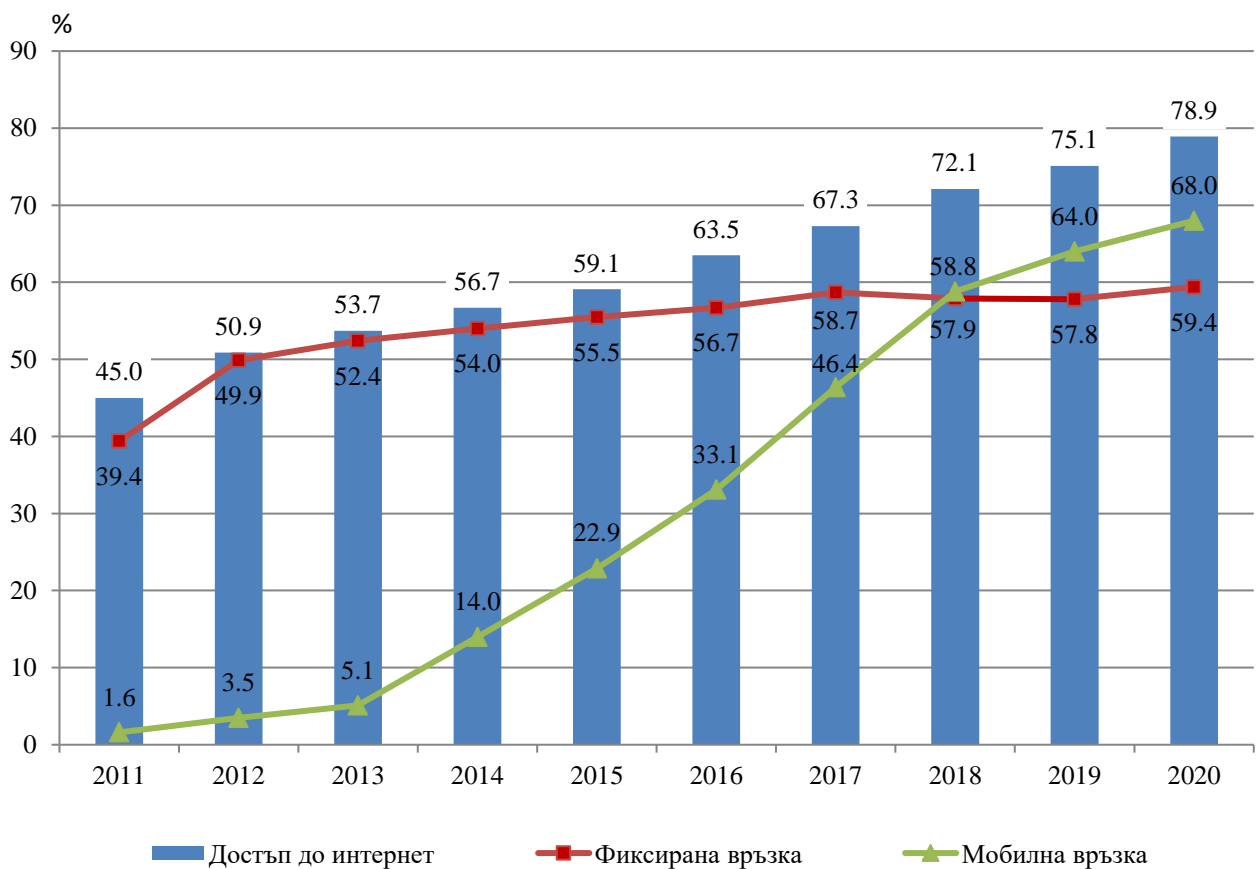

ИЗПОЛЗВАНЕ НА ИНФОРМАЦИОННИ И КОМУНИКАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ В ДОМАКИНСТВАТА И ОТ ЛИЦАТА ПРЕЗ 2020 ГОДИНА

През 2020 г. 78.9% от домакинствата в България имат достъп до интернет в домовете си, което е с 3.8 процентни пункта повече в сравнение с предходната година. Мобилен достъп до интернет чрез мрежата на мобилните телефонни оператори използват 68.0% от домакинствата, а с фиксирана кабелна връзка разполагат 59.4%.

Фиг. 1. Относителен дял на домакинствата с достъп до интернет по видове връзки

През 2020 г. с най-висок относителен дял на домакинства с достъп до интернет е Югозападният район (85.9%), а с най-нисък е Северозападният район - 66.2%.

От домакинствата, живеещи в градовете, 83.8% разполагат с интернет достъп, а при тези, живеещи в селата, относителният дял е 63.4%. Домакинствата с деца използват по-активно глобалната мрежа, като 96.1% от тях имат достъп до интернет при 75.5% за домакинствата без деца (табл. 1).

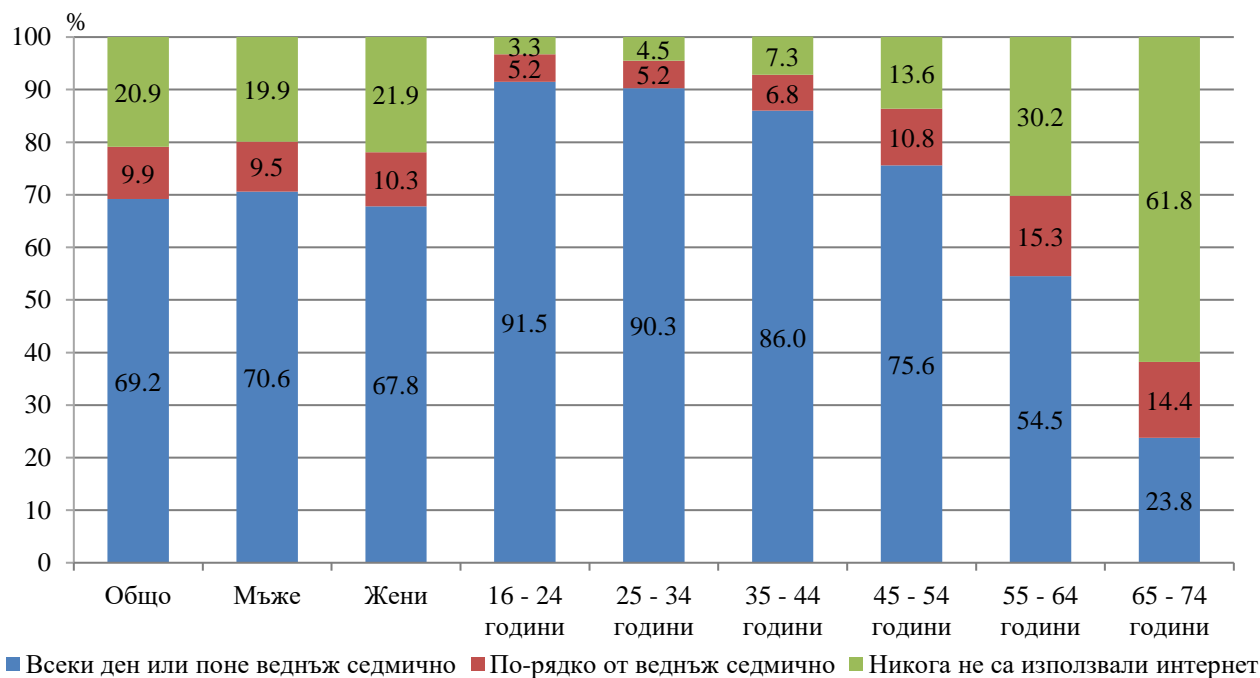
1. Относителен дял на домакинствата с достъп до интернет по статистически райони, местоживеене и видове домакинства през 2020 година
(Проценти)

	Общо	Домакинства с деца	Домакинства без деца
Общо	78.9	96.1	75.5
По статистически райони			
Северозападен	66.2	93.1	59.7
Северен централен	74.8	96.1	70.8
Североизточен	77.7	97.8	74.6
Югоизточен	77.2	91.6	74.5
Югозападен	85.9	98.1	83.7
Южен централен	79.2	97.4	75.3
По местоживеене			
В градовете	83.8	98.2	81.0
В селата	63.4	88.4	59.2

Използване на интернет

През 2020 г. 69.2% от лицата на възраст между 16 и 74 навършени години използват интернет всеки ден или поне веднъж седмично на работа, вкъщи или на друго място, а 56.7% се възползват от ресурсите на глобалната мрежа по няколко пъти на ден. Най-активни потребители на интернет са лицата с висше образование (93.8%), както и младите хора на възраст между 16 и 24 години - 91.5%.

Фиг. 2. Структура на лицата по честота на използване на интернет, пол и възраст през 2020 година

Потребителите най-често използват глобалната мрежа с цел комуникация, като 58.5% посочват, че извършват телефонни или видеоразговори по интернет (чрез приложения като Viber, WhatsApp, Skype, FaceTime, Messenger, Snapchat), а 54.7% участват в социални мрежи (Facebook, Twitter, Instagram, Snapchat и др.).

2. Относителен дял на лицата по цели на използване на интернет и пол през 2020 година

Цели	(Проценти)		
	Общо	Мъже	Жени
Комуникация			
Телефонни или видеоразговори по интернет	58.5	59.4	57.7
Участие в социални мрежи	54.7	54.5	55.0
Размяна на съобщения в реално време	48.8	48.6	49.0
Изпращане/получаване на имейли (е-поща)	43.5	42.9	44.0
Достъп до информация			
Намиране на информация за стоки и услуги	50.0	50.1	50.0
Четене онлайн на новини, вестници, списания	40.8	42.3	39.4
Творчество			
Споделяне или публикуване на собствено създадени видео, снимки, музика, текст и др.	23.5	23.2	23.8
Забавление			
Слушане на музика онлайн или сваляне на музика	36.0	39.1	33.0
Гледане на видеосъдържание от услуги за видеосподеляне	22.1	24.1	20.0
Гледане на телевизия в интернет	16.5	18.5	14.6
Играене или сваляне на игри	11.6	14.6	8.6
Гледане на видео по заявка от платени услуги	6.1	6.7	5.5
Е-здравеопазване			
Търсене на здравна информация	28.8	21.5	36.0
Достъп до лична здравна информация онлайн	10.3	7.4	13.1
Записване на час при лекар чрез уебсайт или приложение	6.5	4.3	8.6
Други онлайн услуги			
Интернет банкиране	12.6	13.0	12.2
Продажба на стоки и услуги чрез уебсайт или приложение	6.9	7.4	6.4

Относителният дял на лицата, които използват складово пространство в интернет (т.нар. облачни услуги) за съхранение на документи, снимки, музика, видео или други файлове, е 24.2%, като потребители на облачни услуги са 25.7% от мъжете и 22.7% от жените. Най-активни ползватели на този вид услуга са младите хора на възраст между 16 и 24 години - 43.0%.

Взаимодействие с публични институции

През последните 12 месеца 26.9% от лицата използват глобалната мрежа за взаимодействие с органите на държавната и местната власт с цел:

- получаване на информация от уебсайт или приложение на публична институция - 19.0%;
- подаване онлайн на попълнени формуляри, декларации или отчети - 15.0%;
- изтегляне на официални документи, формуляри, декларации, отчети и др. - 14.4%.

При използването на предлаганите онлайн услуги от публични институции жените са по-активни от мъжете - съответно 27.4 и 26.5%.

Електронна търговия

Делът на лицата, които през последните три месеца пазаруват онлайн за лични цели, е 15.6%, като 15.4% купуват стоки, а 6.7% - дигитални продукти и услуги. Най-активни при купуването на стоки и услуги по интернет са лицата с висше образование с относителен дял 31.7%, както и младите хора във възрастовите групи 16 - 24 години (25.5%) и 25 - 34 години (25.4%). Жените пазаруват онлайн повече от мъжете - съответно 16.2 и 15.0%.

Стоките, които най-често пазаруват потребителите по интернет са дрехи, обувки и аксесоари (75.3%)¹, а най-купуваните услуги са свързани с настаняване (от хотели, туристически агенции, туроператори или от частни лица) - 21.1%.

Фиг. 3. Относителен дял на лицата, които пазаруват по интернет, по видове стоки и услуги за лични цели през 2020 година

¹ Относителните дялове са изчислени на базата на броя лица, които купуват стоки и услуги през последните 3 месеца.

От пазарувалите по интернет през последните три месеца 59.7% купуват стоки и услуги между един и два пъти, а 31.9% правят от три до пет покупки. Общата стойност на онлайн покупките на 31.3% от потребителите е между 100 и 199 лв., 29.9% пазаруват онлайн за по-малко от 100 лв., а при 25.4% стойността е между 200 и 599 лева.

Поверителност и защита на личната информация в интернет

През 2020 г. 42.3% от лицата извършват дейности, свързани с управлението на достъпа до тяхната лична информация в интернет, като:

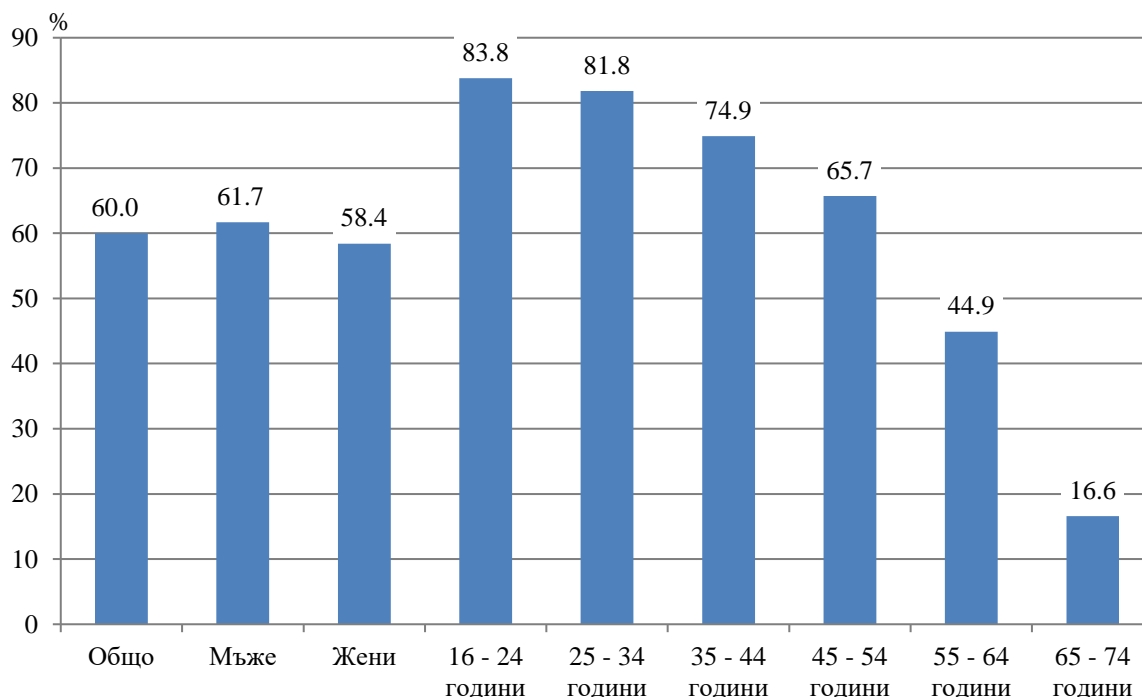
- запознаване с политиката на даден уебсайт за защита на личните данни на потребителите - 33.5%;
- ограничаване или отказване на достъпа до информация за географското местоположение - 18.2%;
- ограничаване на достъпа до профил или до собствено съдържание в социални медии - 14.5%.

Всяко трето лице (31.4%) има притеснения, че действията му в интернет се записват с цел показване на съобразени с интересите реклами, а 8.7% от лицата използват софтуер за ограничаване на възможността за проследяване на дейността им в интернет.

Почти половината от лицата (45.5%) са запознати с факта, че „бисквитките“ (cookies) могат да бъдат използвани за проследяване на уебсайтовете, които посещават, а 14.6% са променяли настройките на интернет браузъра си, за да ограничат броя на „бисквитките“, които се съхраняват на устройствата им.

През 2020 г. 60.0% от лицата използват смартфон за лични цели, като най-активни ползватели са лицата във възрастовата група 16 - 24 години (83.8%), следвани от тези на възраст 25 - 34 години (81.8%).

Фиг. 4. Относителен дял на лицата, които използват смартфон за лични цели, по пол и възраст през 2020 година

От лицата, които използват смартфон:

- 64.6% го защитават чрез софтуер като антивирусно или антиспам приложение, или защитна стена;
- 42.2% поне веднъж са ограничавали или отказвали достъп на различни приложения до лична информация (напр. местоположение, списък с контакти, снимки);
- 13.6% са претърпели загуба на информация, документи, снимки и други данни в резултат на вирус или други зловредни програми.

Методологични бележки

Изследването за използване на информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в домакинствата и от лицата е част от Европейската статистическа програма и се провежда ежегодно в България от 2004 г. съгласно Регламент (ЕС) № 808/2004 на Европейската комисия. Основната му цел е получаване на надеждни сравними данни, които да отразяват разпространението и използването на ИКТ на национално и европейско ниво.

Обект на изследването са домакинствата и лицата в домакинствата. Единица на наблюдение са **всички обикновени домакинства и лицата в тях на възраст от 16 до 74 навършени години**. През периода юни - юли 2020 г. са анкетирани 4 166 домакинства, избрани на случаен принцип, и 9 357 лица в тези домакинства на възраст от 16 до 74 години. Методът на анкетирание е персонално интервю, проведено от анкетатор, служител на НСИ. Анкетната карта съдържа няколко модула, които събират информация за наличие и използване на интернет от домакинствата и лицата, електронно правителство, електронна търговия, поверителност и защита на личната информация в интернет и др., както и въпроси, свързани със социално-демографските характеристики на домакинствата и лицата. По време на изследването са събрани данни за три времеви интервала: към момента на интервюто; за последните три месеца преди интервюто и за последните 12 месеца преди интервюто.

Фиксираната кабелна връзка включва DSL, ADSL, VDSL, LAN, кабелен модем CATV, оптичен кабел, сателит, обществен Wi-Fi и други.

Под **мобилна връзка** се разбира интернет връзка чрез мобилната телефонна мрежа (3G или 4G), чрез използване на SIM карта или флашка за мобилен интернет, мобилен телефон или смартфон като точка за достъп.

„Бисквитките“ (cookies) представляват малки текстови файлове, които даден уебсайт запазва на устройството на потребителя. Целта им е да съхранят информация, свързана с предпочитанията и поведението на потребителя при използване на уебсайта.

Смартфонът представлява мобилен телефон, който разполага с операционна система и чрез който е възможен достъп до интернет.

Повече информация и данни от изследванията за използването на информационни и комуникационни технологии в домакинствата и от лицата, както и анкетна карта за изследването през 2020 г., могат да се намерят на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg/bg/node/2805>) и в Информационна система ИНФОСТАТ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=240).